

► Spørg om Odense

Albani Mølle

Kirsten Jacobsen, der bor i Hunderup Møllepark, vil meget gerne vide lidt mere om Albani Mølle og Bagermestrenes Brødfabrik, som oprindeligt lå på grunden. Albani Mølle var en såkaldt hollandsk vejr mølle. Det var møller Niels Peter Brandt i Måre ved Herrested, der havde fået den tanke, at der skulle anlægges en mølle med tilhørende bageri tæt ved landsbyen Hunderup.

Møllen blev rejst i 1876 ved Hjallesevej for lånte penge og kom hurtigt i modvind, da de mange forventninger til driften langt fra blev indfriet. I 1880 røg Albani Mølle derfor på tvangsauktion. Ad omveje havnede møllen i 1884 på møller E. Friis' hænder, og nu gik det bedre.

Det var først ved møllerens død i 1898, at et nyt uvejr trak op. Enken overdrog i 1904 Albani Mølle til sønnen Johs. Friis, der ikke helt magtede opgaven og kom i økonomisk uføre. Familien Friis måtte til sidst forlade møllen, der blev købt af en anden møller, nemlig Jeppe Larsen.

Men ulykken blev ved med at klistre til møllen, og den nye møller fik blot tre år på stedet, før døden rev ham brutalt bort. Enken, Karen Larsen, formåede dog at holde møllen kørende frem til 1923, hvor den blev solgt til møller Hans Larsen fra Sanderum.

Det holdt dog kun et enkelt år, da møllen i 1924 igen fik ny ejere, nemlig Odenses bagermestre.

Byens bagere var i begyndelsen af 1900-tallet presset af brødfabriker, der i stor stil sendte rugbrød ud på markedet. Konkurrencen fik hvedebrøds- og rugbrødsbagerne, der ellers havde været konkurrenter med hver deres forening - bagermesterforeningen og rugbrødsbagerkorporationen - til at overveje en sammenlægning. Nød lærer som bekendt nøgen kvinde at spinde, og i begyndelsen af 1930'erne blev rugbrødsbagerne indmeldt i bagermesterforeningen.

Byens bagere så en klar fordel i at gå sammen om rugbrøds-

produktionen. Da Odense Brødfabrik A/S standsede i 1922 og blev overtaget af Arbejdernes Aktiebageri, måtte bagerne reagere. Derfor tog man idéen om en brødfabrik, drevet af bagermesterforeningen, op - en idé, som allerede havde været næret i 1920, da Arbejdernes Aktiebageri til manges fortørnelse kun ville sælge brød til folk med fagforeningsbog.

De følgende år blev idéen løbende diskuteret, og i 1924

var bagerne klar. 44 af byens bagermestre købte i fællesskab den gamle Albani Mølle og omdannede den til Odense Bagermestres Brødfabrik - et moderne bageri og mølteri, hvor man selv maledede alt rugmelet.

Fra sommeren 1924 var brødfabrikken klar, og det meste af byens rugbrød blev nu bagt på fabrikken, mens bagernes ovne tog sig af det finere brød og kager.

Bagermestrenes Brødfabrik blev i 1933 ramt af en brand, der tilintetgjorde den gamle mølle, og en helt ny blev opført.

Bagermestrenes Brødfabrik og senere Fynbo Brød var i mange år en del af bybilledet, indtil tidens ugunst førte til firmaets konkurs i 1990. Siden er fabrikken revet ned og nye boliger opført på grunden.

■ Den oprindelige Albani Mølle fra 1870'erne, her fotograferet inden branden i 1933.
Foto: Stadsarkivet

Har læseme spørgsmål om Odenses historie, kan de sendes til odense@fyens.dk

Af Jørgen Thomsen og Johnny Wølleker
odense@fyens.dk